

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 753

marți 28 aprilie 1964

8 pagini 25 bani

SĂRBĂTOAREA
CELOR
CE MUNCESC

ONIȚA GLIGOR

președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor
din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

A devenit o tradiție a celor două decenii de viață nouă pe care le vom aniversa în curînd de a trece în revistă an de an, la sărbătoarea zilei de 1 Mai — sărbătoarea cu cele mai vechi rădăcini în inima clasei muncitoare din întreaga lume — succesele dobîndite de sute de milioane de oameni ai muncii de pe tot globul, uniți prin năzuințele lor, prin lupta lor pentru pace, democrație și socialism.

Pe mai mult de un sfert din suprafața globului, pe meleagurile pe care vor răsuna liber, la sărbătoarea de 1 Mai a acestui an, acordurile „Internaționalei”, popoarele țărilor socialiste întîmpină măreața sărbătoare a muncii cu noi și impresionante succese pe calea dezvoltării economiei și culturii. Producția industrială a tuturor țărilor socialiste, luată la un loc, a crescut în ultimii cinci ani cu peste 70 la sută, în timp ce producția țărilor capitaliste a crescut numai cu 25 la sută.

Poporul patriei noastre, alături de popoarele tuturor țărilor socialiste, a obținut, în ultimul an, victorii de însemnătate istorică pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, al cărui program a fost elaborat de Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român. „În anul celei de-a 20-a aniversări a eliberării — arăta de curînd tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în cuvîntarea rostită la Conferința organizației de partid a orașului București — România socialistă se înfățișează ca o țară în continuu progres, cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, puse pe de-a întregul în slujba creșterii bunăstării celor ce muncesc”. În perioada anilor 1960—1963 producția industrială a țării a sporit într-un ritm mediu de 15 la sută față de 13 la sută, cît era prevăzut. Aceasta a făcut posibil ca în 1963 producția industriei noastre să fie pe ansamblu cu 74 la sută mai mare decît în 1959.

Se dezvoltă necontenit și agricultura socialistă a patriei noastre, care dispune în prezent de circa 65.000 de tractoare, 62.000 de semănători mecanice, 32.000 de combine pentru păioase, precum și alte mașini agricole.

Ritmul înalt de dezvoltare a economiei naționale, proporțiile ei mereu lărgite asigură creșterea continuă a bunăstării oamenilor muncii. În cursul anului care a trecut salariul real a sporit cu 4,6 la sută. Noi blocuri de locuințe se ridică lună de lună în toate orașele țării. Satele au căpătat o înfățișare nouă. Crește necontenit baza materială a învățămîntului, culturii și ocrotirii sănătății.

Toți oamenii muncii din țara noastră, indiferent de sectorul în care își desfășoară activitatea, se prezintă la marea sărbătoare de la 1 Mai mindri de bilanțul rodnic al activității pe care au desfășurat-o. Alături de muncitorii, tehnicienii și inginerii pe pieptul cărora strălucesc insignele de frunzăși în întrecerea socialistă, acordate recent pentru merite deosebite în munca desfășurată pe întreg parcursul anului 1963, alături de harnicii colectiviști, alături de toți oamenii muncii, vor pași la manifestate învățătorii și profesorii — cel mai numeros detașament al intelectualității din țara noastră, a cărui activitate a înscris în acest an școlar noi succese însemnate în educarea tinerei generații. A fost îndeplinită cu un an mai devreme decît prevedeau hotărârile Congresului al III-lea al P.M.R. sarcina încheierii generalizării învățămîntului de 7 ani și a trecerii la învățămîntul general de 8 ani. La rîndul lor, școlile medii cuprind an de an tot mai mulți elevi. Față de anul școlar 1938/1939, cînd existau 211 licee cu 29.004 elevi, în acest an funcționează 551 de școli medii, cu 376.620 elevi. În cele 15 centre universitare ale țării învață peste 112.000 de studenți, care dispun de minunate condiții de studiu — laboratoare modern inezstrate, complexe sociale etc.

Marile succese repurtate de poporul nostru în opera de desăvîrșire a construcției socialismului reprezintă o însemnată contribuție la întărirea sistemului mondial socialist. Forța și vitalitatea socialismului apar tot mai puternic în evidență, în contrast cu situația din țările în care dictează monopolurile imperialiste. Contradicțiile de

neimpăcat ale capitalismului se adîncesc tot mai mult în cadrul crizei generale a acestui sistem, determinînd intensificarea luptei politice a oamenilor muncii, în frunte cu partidele comuniste și muncitorești. Grevele, demonstrațiile, acțiunile milioanele de muncitori din țările capitaliste urmăresc nu numai satisfacerea revendicărilor economice, ci și cucerirea drepturilor democratice pentru cei ce muncesc, dobîndirea independenței și suveranității pentru toate popoarele, apărarea păcii. În Italia, în R. F. Germană, în Anglia, în Japonia, în Franța, în țările Americii Latine, de exemplu, acțiunile întreprinse în ultima perioadă de oamenii muncii au imbinat lupta pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, pentru mărirea salariilor, cu lupta politică împotriva monopolurilor imperialiste, pentru pace și democrație. Din nou s-a făcut auzit, în ultimul timp, glasul eroicilor muncitorimi spaniole, dovedind o dată mai mult că zilele stăpînirii fascistului Franco sînt numărate.

În Angola, în Rhodesia, în Republica Sud-Africană, țări în care popoarele gem încă sub jugul colonialiștilor sau al discriminărilor rasiale, se intensifică tot mai mult acțiunile hotărîte de luptă ale maselor largi ale populației.

Tot mai strînse și mai puternice devin, în întreaga lume, rîndurile luptătorilor pentru apărarea păcii, care susțin activ — prin demonstrații, marsuri ale păcii, acțiuni îndreptate împotriva amplasării de arme atomice,

împotriva bazelor militare etc. — programul dezarmării generale și totale preconizat de U.R.S.S. și susținut de celelalte țări socialiste și de alte state iubitoare de pace.

Țara noastră militează intens, alături de celelalte țări socialiste, pentru rezolvarea pe cale pașnică a problemelor internaționale litigioase, pentru colaborare politică, economică și culturală cu toate statele, în numele menținerii și consolidării păcii. Partidul și guvernul nostru promovează cu consecvență politica de întărire a unității și frăției mării familii a țărilor socialiste, a coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale sub steagul marxism-leninismului — chează victoria în lupta pentru cauza socialismului și păcii.

Pentru oamenii muncii din patria noastră, sărbătoarea zilei de 1 Mai constituie un nou prilej de a-și afirma solidaritatea cu oamenii muncii de pretutindeni, hotărîrea de a lupta neostenit pentru înflorirea patriei, de a sprijini lupta proletariatului din întreaga lume pentru pace, democrație și socialism. Aceleași sentimente îi însușeșesc pe cei ce muncesc în școli. Indrumați de partid, mobilizați de sindicate, învățătorii și profesorii patriei noastre sînt hotărîți să desfășoare tot mai bine, tot mai larg lupta pentru pregătirea temeinică a tinerei generații, pentru educarea ei în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, în spiritul luptei pentru triumful cauzei socialismului și păcii.

Amis de secolul

— E mai bine?
— Parcă.
— Stai liniștit.
— Cel mai mult mă neliniștesc ochii. Nu mă văd. Am impresia că în jur totul e alb și că nu sînt deplin lucid.

— Stai liniștit, nu vorbi.

Băiatul tăcu. Își mișcă încet degetele de la mina dreaptă. Simți pătura moale și ușoară. Dreapta nu avea nimic. Doar stînga n-o mai simțea. Stînga și ochii. Rămase o vreme liniștit, ascultînd. Cineva vorbea în șoaptă. Dar nu reuși să înțeleagă ce spune. Apoi auzi pași ușori îndepărtîndu-se în grabă. De ce trebuia să stea așa, incremenit? Ar fi vrut să vorbească. Femeia aceasta are un timbru plăcut. Rostește cuvintele calm, cu voce scăzută, și felul ei de a vorbi e foarte plăcut. Bineînțeles că este îmbrăcată în alb. Aici totul este alb. Probabil că de aici vin și senzațiile vizuale. Impresia asta de lumină albă, orbitoare, parcă seamănă cu cea...

...Era la mare. Cînd? Acum trei ani sau acum doi ani? În fiecare an au fost la mare. Și de fiecare dată cu „Apolon”. Oare Apolon o fi știind că l-au botezat așa? Chiar dacă ar afla nu s-ar supăra. Ar rîde cu risul lui frumos, care îi luminează fața bronzată, și-ar trece amuzat mina peste părul tăiat scurt și dintr-o dată ar striga sever, bătînd din palme:

— Adunarea, leilor! Mai repede, mai repede! Aoleu, Cristescule, astei fugă? La loc comanda!

Ce om minunat! De la el a învățat știința năvălirilor rapide și precise, arta de a se sălăși, de a acționa imediat. El l-a învățat crawl și bresac, și schi și handbai, și baschet și... dar parcă poți să îi le amintești pe toate? În ziua aceea a făcut exerciții de salvare. Dătu simula inecul. Trebuia să fii tot timpul cu ochii pe el. Niciodată nu știai cînd se „ineacă” și trebuia să sări imediat, pentru că se dădea la fund și nu-l mai puteai găsi. De două ori erau să-l piardă și s-au ales cu o morală zdravănă pentru că Apolon nu permitea nimănui să viseze treaz. Era plăcut să stai în soare, pe plajă, să bați mînea și să-l supraveghezi pe Dătu. Lumina ardea și erai nevoit să-ți strîngi ochii ca să vezi mînea care se ridica tot mai sus, spre cerul albit de soare. Îi era sete. Tuturora le era sete. Dar nimeni nu se ducea la apă. Și acum îi ardeau buzele. Dar acum

nu era obligat să se stîpîneasă. Sau poate nu avea voie?

— Aș vrea puțină apă, șopti băiatul răgușit.

Umbră albă de lingă el se mișcă tăcută. Auzi clinchetul paharului. O mină i se strecură sub cap, ridicîndu-l, iar cealaltă îi apropie paharul de buze. Sorbi lacom, apoi își lăsă capul la loc pe pernă.

Unui invalid îi vine greu să se descurce, se gîndește el. Oare n-o să trebuiască să-mi aleg o altă meserie? Dacă n-o să mai pot citi, adio facultate! La maturitate poate mă descurc cu ce știu. Să renunț? Dacă mar...
...Asta s-a întîmplat în...

...Asta s-a întîmplat în anul VIII-a, cînd i-a declarat lui Antoniu că nu are talent la matematică. Pe atunci îl intimidau școlarii și voca lui...

— Tinere, să îți mîntie, a mormăit el, nu există „nu pot”. Există numai „trebuie” sau „nu vreau”. Cu ce știi, în trei luni ai timp să te pui la punct. Să te vedem.

Interesant. Dacă nu era Antoniu, n-ar fi viat acum la electronică. Tot datorită lui știe sigur că orice s-ar întîmpla n-o să-și schimbe niciodată meseria, că n-o să-și trădeze niciodată idealul, că va găsi întotdeauna în el însuși suficiente resurse de energie pentru a-și îndeplini hotărîrile. I-a fost diriginte în toți anii de școală medie. Vine deseori pe la ei pe-acasă. Sîc citeva minute, scurta, pune o întrebare-două, mormăie ceva și pleacă. Vorbește pușin și de știri și mai pușin. Dar ochii spunc, nu uși. Chiar în momentul accidentului i-a răsunat în urechi una din vorbele lui poezice:

— Nu trăiești numai pentru tine, tinere!

A știut că prima clipă că rîde. Nu a avut vreme să cugete. Dar a gîndit just. Nu exista decît o singură cale. O ezitare de o fracțiune de secundă și copilul ar fi fost pierdut. L-ar fi răzut strivit sub roțile imense ale camionului. N-ar fi putut să-l uite niciodată. I-ar fi răzut mereu, așa cum îi vede și acum, trotineta roșie, breteaua ruptă, ochii frumoși, măriți de groază. Cu deosebirea, doar, că această amintire nu i-ar fi dat bucuria care îl umple de căldură acum, de a fi salvat un om, ci i-ar fi chinuit mereu conștiința.

...„Conștiința”... Cînd a auzit pentru prima dată acest cuvînt? Își amintește bine. Nu era decît

în clasa a II-a. Pe atunci nu vorbea așa. Nu spunea încă „Am promis și mă țin de cuvînt”, nici „Lucrul cel mai important este să nu trăiești în zadar, să te faci util semenilor tăi” și nici măcar „Sînt sigur că acesta este adevărul”. Pe atunci purta șorțuleț pept, iar gîndurile, toate scurte, se învîrteau într-un univers îngust. Cum o chema oare pe fetița din banca a doua, care a întregat? Ana și mai cum? Nu-i mai ține mîntie pe toți. În schimb, pe învățătoare n-o s-o uite niciodată. Și mai ales povestea cu conștiința.

— Uite, de exemplu, spunea ea, Toma vine la școală cu lecțiile nefăcute. Asta înseamnă că el nu are încă o conștiință.

Toma, roșu la față ca para, stătea în picioare gata să plîngă și ar fi plîns dacă, nu cu mult înainte, n-ar fi învățat că „bărbații” nu plîng. Nu prea pricepuse bine cum devine cazul cu conștiința, dar înțelesese că lipsa ei e ceva foarte urit...

— Soră, copilul a scăpat?

— Da.

— N-a pățit nimic?

— Nu, i s-a stricat doar trotineta.

— Or să-i cumpere alta...

— Or să-i cumpere.

...El cînd a avut o trotineta? Abia începuse școala și nu ajungea pînă la ghidon. Era cel mai mic dintre toți și se temeau că va rămîne scund. Dar s-a lungit dintr-o dată. Se juca în școlile școlii. Pe atunci local acela era viran și părea mohorit. Merii i-au sădit mult mai tirziu, cu profesorul Dinulescu. Au crescut surprinzător de repede. Anul acesta vor da rod. Au tulpinile încă subțiri și crenguțele fragile. Dar sînt drepte, sănătoși și robuști. Lingă fiecare din ei stăjulește, scroitor, cite un arc puternic. Dacă n-ar fi aracii, merii s-ar strîmbe, s-ar chirci sub bătaia vînturilor, a ploii, a zăpezii. Dar așa, prezența lor permanentă, protectoare și viguroasă, i-a ajutat să crească drepti și frumoși. Lui Dinulescu îi plac mult. Ar putea spune că îi iubeste la fel cum îi iubeste pe elevi. În fond, Dinulescu e un visător. E îndrăgostit de soare, de pomi, de iarbă, de flori, de natură. Cu el au fost mereu în excursii. Au colindat aproape toată țara. „Să nu visezi treaz” — spunea Apolon. „Să știi să visezi” — spunea Dinulescu. Și amîndoi aveau dreptate. Sufletul celui care nu poate visa

este uscat, găunos, lipsit de sensibilitate. Lumea lui e mică, prozaică și zgîrcită. Dar visătorul copleșit de fantasmă își pierde simțul realității, nu se mai poate struni și uită să acționeze.

A trecut printre aceste extreme fără să se piardă. Dar a plătit tribut fiecăreia. Era o vreme cînd devenise aspru și egoist. Atunci i-a furat caietul de teme Asului, pentru că Asul era cel mai bun din clasă și el voia să-i ia locul. Asul a umblat o săptămînă ca mort. Lui, însă, nu-i păsa. Își propusese un fel și avea să și-l atingă cu orice preț. Puteau să fie și trei ași. Îi va înlătura pe toți.

Dar pînă la urmă s-a aflat. Bătrînul Antoniu, ca de obicei, n-a vorbit mult. A organizat un tribunal cu „judecător”, „asesori” și „avocați” recrutați din clasă. După cincizeci de minute de dezbateri se simțise stors ca și cum ar fi participat la un proces real. Îi este rușine și acum, cînd își amintește.

Dacă nu ar fi fost întotdeauna alături de el învățătoarea, Apolon, Dinulescu, Antoniu, toți acești oameni grijulii...

...Și cu poezia cum a fost? Altă trăzneală. N-ar trebui să se gîndească acum la toate astea. Dar a trecut atît de multă vreme...

Amintirile par a veni desprînse de el, ca ale altui om, ale unui adolescent hărțuit de fel și fel de idei năstrușnice, nestăpînit și nestatornic, gata să se lase vrăjit de falsa strălucire a unei aparențe și gata s-o părăsească înainte de a o cunoaște pentru alta, menită de asemenea trădării.

Bineînțeles că nu avea talent. Dar totul i se părea foarte interesant. Să fii boem, să nu-ți mai pese de nimic, să nu fii obligat să înveți pentru că pur și simplu nu mai vrei, să fii doar un „neînțelept” și să te simți înălțat deasupra tuturor preocupărilor banale și prozaice...

Multă bătaie de cap l-a dat atunci. Devenise o enigmă. Nimeni nu putea să înțeleagă ce fenomen ciudat se petrece cu el. Ajunseseră să-l creadă bolnav. Dacă nu i-ar fi arătat profesoarei de romină versurile, ar mai fi durat cine știe cit. Sau, poate, îl simțise dinainte. O s-o întrebe. Acum ar putea să-i spună...

De ce chiar pe el l-a oprit atunci, după lecție? Oamenii aceștia au, probabil, un al șaselea simț cu care pătrund în sufletul elevilor. Trebuie să ai multă abilitate ca să

provoci o astfel de discuție și, mai ales, să determini confidențe fără să pari nici un moment că le dorești. Și pe urmă, pornind de la ele, arătîndu-te mereu indiferent — ca și cum nici n-ai avea intenția să convingi pe cineva — să ajungi să demonstrezi cît de ridicolă și cît de searbădă este o închipuire înfumurată, fără teme, ce consecințe triste poate să aibă ea.

Neapărat trebuie să vorbească odată cu profesoara de romină, să-i mulțumească, să-i spună că atunci n-a înțeles-o, că multă vreme i-a fost ciudă pe ea, dar că acum își dă seama cît îi datorează. Neapărat o să-i vorbească. Numai de-ar scăpa de aici...

— Spuneți-mi, o să mă fiină mult?

— Ia te uită, ești grăbit?

— Nu, dar vreau să știu.

— Te-am rugat să nu vorbești.

— Cam cît credeți?

— Oh, ce copil! Nu poți să ai puțină răbdare?

Da, era mai bine să stea liniștit. Poate că ar putea încerca să doarmă.

De departe, ca venind dintr-o lume vagă, ireală, simțea respirația largă, profundă și monotonă a orașului. Ajungea pînă aici uniformă, confuză, estompată, ca printr-un perete de vată.

...Băiatul nu auzi nici un zgomot, dar simți ca prin vis că de patul său s-a mai apropiat cineva. Erau două sau mai multe persoane. Pe una din ele o recunoscuse după glas. Era medicul.

— Cum merge eroul? întrebă el.

— E bine, răspuse sora. Se teme de ochi.

— Nici o grijă. Peste trei ore îi trece.

— Nu e grav, doctore, nu-i așa? — întrebă o voce groasă, care băiatului îi era foarte cunoscută.

— Ni-l lăsați o săptămînă și vi-l restituim integral — răspuse doctorul rîzînd. Cu brațul o să avem puțină bătaie de cap. În rest nu sînt decît contuzii ușoare.

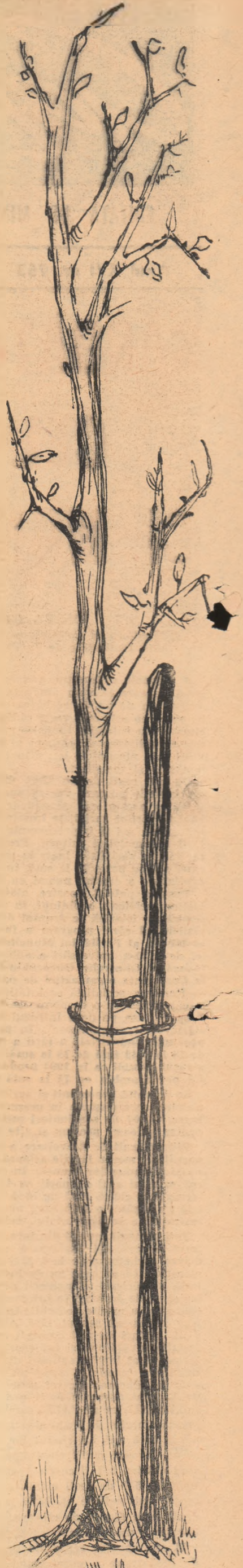
— O săptămînă nu e mult. Mă gîndeam la maturitate. E un băiat foarte bun.

— Bun? Este strașnic. Din partea mea, toată stima pentru cine crește astfel de oameni.

— Ei, gîndiți-vă, mormăi celălalt incurcat, au fost doar atîția ani de școală, unsprezece ani...

Băiatul recunoscuse în sfîrșit, în această voce, timbrul jos, plin de o căldură reținută, al profesorului Antoniu.

OCTAVIAN BUZESCU

Primăvară, tinerețe, optimism

ZIUA TINERETULUI DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Sărbătorim cu toții, la 2 mai, Ziua Tineretului din Republica Populară Română, expresie a înaltei prețuiri aduse muncii și luptei pe care o desfășoară tînăra generație a țării noastre, a dragostei și a grijii cu care este înconjurată de întregul popor.

În anul acesta, cel de al douăzecilea an al noii sale istorii, România socialistă prezintă tabloul însuflețitor al unei țări cu o economie și o cultură înfloritoare, puse în slujba creșterii bunăstării poporului muncitor.

La marile victorii obținute de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, pentru îndeplinirea luminosului program al desăvîșirii construcției socialiste stabilit de Congresul al III-lea, și-a adus din plin contribuția și tineretul patriei, cărui partidul și guvernul îi asigură condiții din ce în ce mai bune pentru a-și îndeplini năzuințele creatoare, pentru a-și împlini idealurile. Profund devotat politiciii partidului nostru, întregul tineret din fabrici, de pe ogoare, din școli, din facultăți, mobilizat de organizațiile U.T.M., răspunde grijii deosebite cu care este înconjurat prin muncă entuziastă, prin numeroase succese. Așa cum arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, „tineretul țării noastre, cheazășie de nădejde a viitorului republicii, își pune cu însuflețire întreaga energie creatoare în slujba orinduirii socialiste”.

Tinerii din fabrici și uzine, participînd la întrecerea socialistă, obțin succese remarcabile în îndeplinirea planului de stat, în creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost, în îmbunătățirea calității produselor. Numai în anul care a trecut, peste 126.000 dintre cei mai merituoși tineri participanți la întrecerea socialistă au fost declarați evidențiați, iar zilele acestea cîteva zeci de mii de tineri au primit steluța de fruntași. La sate, tinerii muncesc cu hărnicie și dragoste pentru dezvoltarea și întărirea gospodăriilor colective, a tuturor unităților socialiste, pentru creșterea producției vegetale și animale, pentru îndeplinirea sarcinilor puse de partid cu privire la dezvoltarea sectorului zootehnic și la exploatarea rațională a parcului de mașini și tractoare.

Tineretele cadre didactice care muncesc în școlile patriei aduc o contribuție de seamă la instruirea și educarea elevilor, îmbunătățind necontenit conținutul și metodele predării, crescîndu-i pe copii în spiritul dragostei pentru partid, pentru cauza clasei muncitoare, pentru patria noastră socialistă, pregătindu-i să răspundă cu cinste cerințelor pe care le va pune în fața lor poporul nostru muncitor. Plini de entuziasm, învățătorii și profesorii tineri desfășoară, pe lângă munca lor în școală, o amplă activitate social-culturală, dînd o importantă contribuție la răspîndirea în mase a cunoștințelor științifice, la înflorirea culturală a satelor. La rîndul lor, elevii școlilor noastre își dăruiesc toate eforturile pentru a se pregăti temeinic, pentru a deveni muncitori și specialiști cu o calificare superioară, capabili să rezolve problemele complexe ale construcției economice și culturale, să aducă o contribuție activă oriunde va fi nevoie de munca și priceperea lor.

Intimpinînd Ziua Tineretului din R.P.R., tinerii participă la numeroase acțiuni menite să-i ajute în mai buna cunoaștere a trecutului de luptă al partidului și al Uniunii Tineretului Comunist. Au loc, de asemenea, manifestări artistice, întreceri sportive și numeroase festivități cu caracter educativ, la care iau parte sute de mii de tineri din fabrici, de pe ogoare, tinere cadre didactice, pionieri și elevi.

Sărbătorirea Zilei Tineretului din R.P.R. înseamnă pentru tînăra generație din țara noastră un prilej de a-și manifesta încă o dată devotamentul neclintit și dragostea fierbinte față de Partidul Muncitoresc Român, un prilej de a-și înnoi angajamentul său solemn că va lupta cu toată energia, cu tot entuziasmul pentru înflorirea patriei noastre socialiste.

OAMENII DE MÎINE

„Mă aflu în clasa a XI-a a unei școli din Baia Mare cînd un elev rezolva, la tablă, o complicată problemă de matematică. Siguranța cu care desfășura păienjenicul ordonat de cifre și semne dezvăluiau o pregătire remarcabilă. Auzisem întimplător că doar cu cîteva ani în urmă elevul acesta dădea multă bătaie de cap profesorilor lui. Cum se petrecuse această transformare? Răspunsul mi l-a dat elevul însuși: „M-au ajutat să înțeleg la vreme frumusețea muncii și a unui ideal în viață. M-au ajutat profesorii, dirigintele, organizația U.T.M. Din clipa cînd am înțeles, totul a venit de la sine”.

„Țin minte bine chipul unei eleve din Constanța. La urma urmei, nimeni n-o văzuse atunci cînd a spart aparatul acela de laborator. Dar a spus tuturor că ea l-a spart. Am citit atunci în ochii ei senini că simțămîntul cinstei, al sincerității, o vor determina întotdeauna să pună adevărul mai presus de orice.

„Sau altă dată, la Bacău. Întrebam pe un elev din clasa a IX-a cum învață, care îi sînt proiectele. Dar de fiecare dată întrebările mele se loveau mereu de aceleași cuvinte cu care începea orice răspuns: „La noi în clasă...” Simțămîntul colectivului era la acest elev atît de puternic, încît nu putea înțelege că ar putea vorbi despre sine fără să se refere și la colegii lui.

Asemenea trăsături noi, minunate, caracterizează azi milioanele de elevi care reprezintă viitorul patriei, cadrele ei de mîine.

R. S.

Tineri învățători și profesori

Îi întâlnești în toate școlile patriei. În Maramureș, în Dobrogea, în Țara Moșilor, la orașe, la sate — peste tot acolo unde se învață, unde se cere pasiune și entuziasm. Atributul lor cel mai de preț este tinerețea. Și-o poartă cu mîndrie în priviri, în inimi, în fiecare gest. Întreaga lor atitudine, întreaga lor muncă sînt pline de voieșie, de optimism.

Fiecare a pășit la catedră cu încrederea, dornic să contribuie la creșterea și educarea tinerei generații, fiecare a pornit în munca sa cu dorința de a-și pune în slujba școlii, a învățămîntului, toate capacitățile, toată priceperea. Au mers în cătune îndepărtate de munte, în satele de pe întinsele cîmpii unde în anii regimului democrat-popular pătrunde din ce în ce mai mult lumina. Pentru fiecare, acest lucru a constituit o datorie de onoare, o chemare la care au răspuns cu promptitudine și dragoste.

Primii lor pași în munca nobilă de educatori au fost adesea timizi șovăielnici. I-a însuflețit însă în muncă organizația U.T.M. și au înțeles pretutindeni privirea incurajatoare a profesorilor comuniști, a pedagogilor cu experiență. Ajutorul a venit din prima zi. Ajutor de tovarăș, de prieten mai mare, de sfătuitor priceput, încercat. Apoi, încetul cu încetul, timiditatea, șovăiala au cedat tot mai mult locul încrederii în forțele proprii, încrederii în puterea colectivului de profesori.

Am cunoscut nu de mult un asemenea pedagog tînăr. Deși abia în anii uceniciei, Gheorghe Carabin este director de școală. A dorit, de cînd era el însuși elev, să-i învețe carte pe copiii din Delta. Greutățile nu l-au speriat. A părăsit Caransebeșul, locul lui natal, și a venit în comuna Crișan, în inima Deltei. Aici a înțeles un colectiv tînăr ca și el. După un an a devenit director. Cine vede acum școala din Crișan își dă seama că este

condusă de o mîna de gospodar, cu dragoste de muncă. Îngrijită, luminoasă, școala oferă copiilor condiții dintre cele mai bune de studiu.

În Țara Oașului, la Școala generală de 8 ani din Tîrșolt, lucrează tînărul Teodor Mîndruț. Oșan get-beget, Teodor Mîndruț a hotărît, după ce și-a terminat studiile, să se întoarcă pe meleagurile natale pentru a răspîndi aici învățătura și lumina. Și despre Teodor Mîndruț se spune acum că este unul din cei mai buni pedagogi din raion.

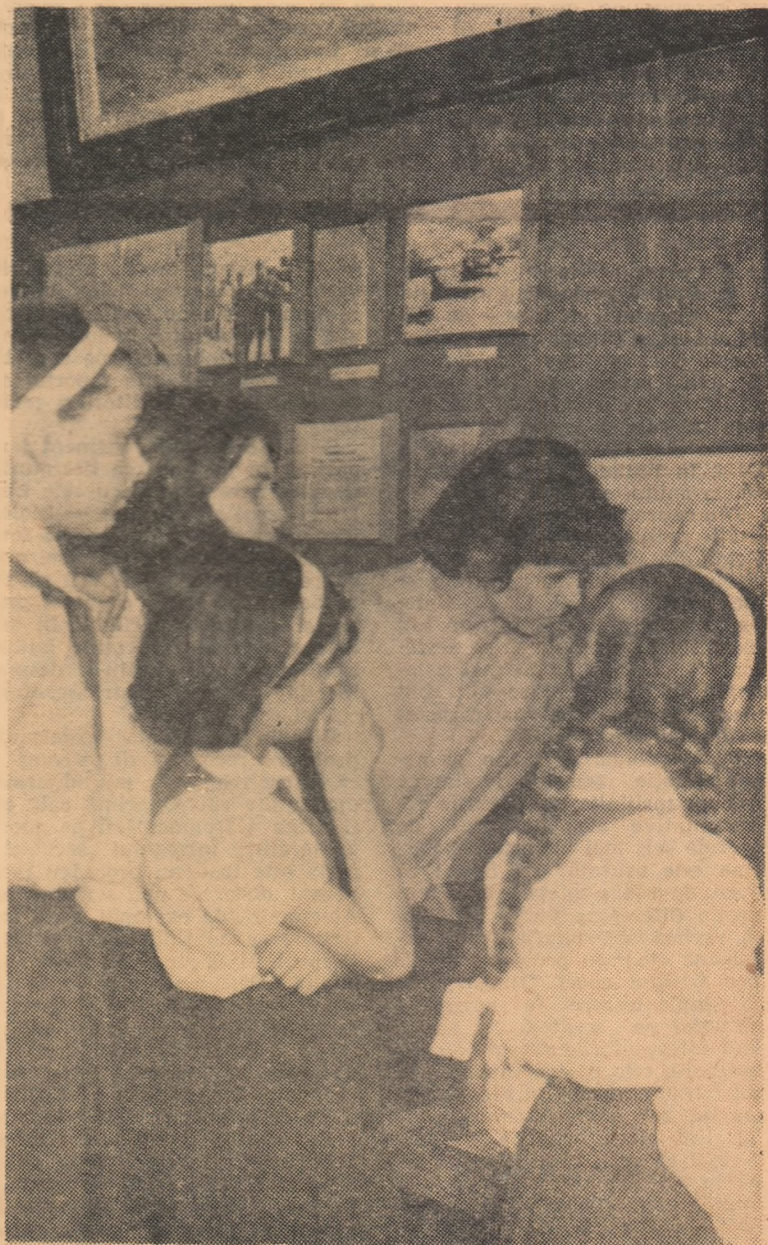
La vîrsta tinereții, a entuziasmului sînt și colegii săi, frații Ardeleanu. Gheorghe Ardeleanu este directorul Școlii de 8 ani din comuna Padoleni, raionul Oltenița, au pășit abia în acest an școlar la catedră. Și acum mai par niște adolescente cînd le întâlnești în afara școlii. La catedră însă, în fața clasei, sînt cu totul altele. Mature, pline de seriozitate, preocupate, atente la fiecare cuvînt pe care-l rostesc în fața elevilor.

Magdalena Oprea, profesoară de matematică la Școala medie de 8 ani din comuna Rădulești, raionul Urziceni sau Oprica Keskerian, profesoară de științe naturale la Școala de 8 ani din comuna Padoleni, raionul Oltenița, au pășit abia în acest an școlar la catedră. Și acum mai par niște adolescente cînd le întâlnești în afara școlii. La catedră însă, în fața clasei, sînt cu totul altele. Mature, pline de seriozitate, preocupate, atente la fiecare cuvînt pe care-l rostesc în fața elevilor.

Și s-ar putea da sute și sute de exemple de tinere cadre didactice din toate colțurile țării, care, alături de pedagogii vîrstnici, se străduiesc să crească oameni temeinic pregătiți, oameni demni de marea noastră epocă.

Numărul lor crește an de an. An de an pășesc spre catedră tot mai mulți tineri îndrăgostiți de profesiunea lor, plini de visuri îndrăznețe, dornici să slujească cu devotament școala, poporul muncitor.

MONICA VERDEȘ

Tînăra profesoară le arată elevilor ei, la muzeu, imagini emoționante din trecutul de luptă al uteciștilor.

RECAPITULAREA

După cum se știe, la examenul de maturitate li se va cere elevilor să dovedească în ce măsură și-au însușit demonstrațiile studiate în clasele X—XI.

Această hotărâre este, după părerea mea, foarte binevenită. Ea va avea, printre altele, darul de a înviora atenția elevilor din aceste clase în timpul predării teoriei, de a sporii interesul lor pentru demonstrații.

În prezent, după cum au putut constata mulți profesori de matematică, mai sînt elevi care — bazîndu-se pe faptul că demonstrațiile nu se pretindeau la examenul de maturitate — nu-și dădeau osteneala să fie atenți atunci cînd erau predate acestea, nici să le studieze cu suficientă seriozitate în timpul pregătirii individuale, acasă. Situația aceasta a dus, în cazurile respective, la însușirea mecanică a unor importante noțiuni de matematică și, deci, la un nivel scăzut de pregătire a elevilor.

Urmările puteau fi constatate adesea de către profesori, cu prilejul examinării curente sau la examene. Astfel, fiecare din noi am avut elevi care făceau greșeli destul de mari în reproducerea formulelor, întrucît nu asimilaseră teoria în mod conștient. De exemplu, reproducînd formula derivării citului a două funcții, cu ocazia folosirii ei la un exercițiu propus spre derivare, o serie de elevi erau tentați să scrie la numărător semnul plus în loc de minus. Această situație denota în mod cert că definiția derivatei într-un punct al unei funcții nu a fost temeinic însușită, că nu se cunoștea expresia raportului $R(X)$ și nici proveniența lui.

Nesiguranta în scrierea semnului corect s-a putut constata nu numai cu ocazia rezolvărilor de exerciții la capitolul „Derivate”. Și la geometria analitică s-au petrecut fenomene asemănătoare. De exemplu, cerîndu-i unui elev care și-a pregătit superficial lecția de geometrie analitică să scrie

ecuația cercului cu patratele strînse, el n-a știut dacă în paranteze este $x + a$, $y + b$, sau $x - a$, $y - b$. De asemenea nu și-a reamîntit nici dacă ultimul termen al ecuației cercului este $+ p$ sau $- p$. Un alt elev, care a fost solicitat să scrie ecuația tangentei într-un punct $A(x_0, y_0)$ al cercului, nu a putut preciza semnul din parantezele ce se găsesc în cuprinsul formulei citate.

Faptul că la examenul de maturitate se pretinde în prezent și cunoașterea demonstrațiilor studiate în clasele a X-a și a XI-a îi va determina în mod cert pe elevi să adîncească mai serios noțiunile predate, să nu se mulțumească doar cu enunțarea pe de rost a unei

de recapitulare, voi căuta să nu fac abuz de teorie și demonstrație, ci să pătreze o cumpănă cit mai echilibrată între revederea teoriei și rezolvarea de exerciții și probleme, avînd însă grijă ca aplicarea formulelor să se realizeze în mod conștient, nu mecanic.

Cred că demonstrațiile prea lungi din materia de algebră a clasei a X-a nu pot fi revăzute, în totalitatea lor, în ultimele săptămîni din anul școlar. De asemenea, nici demonstrațiile prea complicate din geometria în spațiu și din trigonometrie. Mă voi opri în aceste condiții, numai la demonstrațiile cele mai importante, căutînd să asigur

derivatei, a diferențialei, a derivatei funcției inverse etc., ca și cunoștințele privind calculul algebric prin care se stabilește derivata într-un punct al funcției logaritmice.

Geometria analitică are și ea teoremele ei specifice, care trebuie revăzute și consolidate înainte de examen. Printre acestea se numără, de exemplu, teoremele privitoare la locul geometric al punctelor din plan de unde se pot duce tangente perpendiculare la cerc, la eclipsă etc. Voi recapitula cu elevii și cunoștințele referitoare la stabilirea ecuațiilor acestor curbe pe baza definițiilor lor ca locuri geometrice, întrucît aceste cunoștințe dezvoltă raționamentul elevilor și consolidează deprinderile lor de calcul analitic. Lărgirea cunoștințelor elevilor prin revederea proprietăților generale și particulare ale acestor curbe, folosite mult în practică (proprietățile lor focale, traiectoria unui punct material supus la acțiunea gravitației) întărește legătura cu viața a studiului matematicii, contribuie mult la pregătirea elevilor pentru munca în producție.

În general în timpul recapitulării voi căuta să dau cit mai multă atenție legării cunoștințelor de viață de producție, să-i ajut pe elevi să-și consolideze deprinderile de a aplica practic cele studiate de-a lungul anilor de școală.

Întrucît recapitularea temeinică a demonstrațiilor predate cere mai mult timp decît acela de care dispunem în orele propriuzise de pregătire, voi îndruma cu atenție pe elevi și în vederea unui studiu individual realizat cu seriozitate. În acest scop le voi da indicații amănunțite, care se vor referi nu numai la volumul cunoștințelor ce trebuie recapitulate, ci și la metodele de studiu, la modul cum trebuie să se desfășoare acesta.

Cred că, urmărind cu atenție desfășurarea pregătirii elevilor din clasa a XI-a în timpul care a mai rămas pînă la încheierea anului școlar, imbinînd în chip judicios recapitularea teoriei, a demonstrațiilor, cu partea aplicativă, îi vom ajuta să obțină la matematică, în cadrul examenului de maturitate, rezultate mai bune decît în anii precedenți.

L. MĂNESCU
Profesor emerit
R. Vilcea

Recapitularea celor mai importante demonstrații, ca și rezolvarea unor probleme tipice acum, în etapa încheierii anului școlar, urmărește să consolideze cunoștințele elevilor, să dezvolte gîndirea lor matematică. Numeroși profesori de specialitate utilizează cu succes în acest scop rezolvarea unor probleme cu date din producție, alcătuite de cercurile pedagogice. Valoarea instructivă și educativă a acestor probleme este cu atît mai mare cu cît ele sînt de tipuri cit mai variate, prezentate în forme diferite față de problemele studiate cu prilejul predării cunoștințelor respective.

Un accent deosebit pun profesorii de matematică pe recapitularea cunoștințelor în clasa a XI-a, ajcîrei elevi se află în pragul examenului de maturitate. Lucrînd sistematic cu viitorii absolvenți, punîndu-i în situația de a aplica cele studiate, ei îi ajută să se pregătească temeinic în vederea trecerii cu succes a examenului menit să verifice volumul și calitatea muncii pe care au desfășurat-o de-a lungul anilor de școală.

Matematică

formule sau cu aplicarea ei mecanică într-un exercițiu oarecare.

De altfel, comunicarea în clasă a faptului că la examenul de maturitate se vor cere și demonstrații a avut tocmai acest efect. Înțelegînd că trebuie să adîncească studiul, elevii au urmărit cu mai mult interes predarea lecției noi, disciplina lor a fost mai bună. În același timp, elevii au intensificat și studiul individual în această direcție, preocupîndu-se în mod stăruitor, în timpul pregătirii lecțiilor, să-și însușească temeinic demonstrațiile ce le-au fost predate în clasă.

Desigur, în timpul care a mai rămas pînă la încheierea anului școlar, în orele

însușirea lor conștientă de către toți elevii.

În ceea ce privește materia clasei a XI-a voi urmări în mod special, în timpul lecțiilor de recapitulare și sistematizare, acea parte a teoriei care se referă la noțiunea de funcție, noțiunea de funcție inversă, noțiunea de limită a unei funcții într-un punct și pe un interval. Mai ales în a doua parte a analizei sînt numeroase teoreme foarte necesare pentru însușirea conștientă a cunoștințelor. Așa este, de exemplu, teorema care privește derivabilitatea unei funcții într-un punct și continuitatea ei în acel punct. De asemenea, socotesc necesar să fie revăzute cunoștințele privind interpretarea geometrică a

În clasa a IX-a se parcurge o întinsă perioadă din istoria literaturii noastre — de 400 de ani — în timpul căreia ea cunoaște o ascensiune considerabilă. Acest proces evolutiv, determinat de evoluția însăși a societății, trebuie să le rămînă deosebit de clar elevilor din clasa a IX-a, în liniile lui esențiale, la finele anului școlar.

Din cauza multitudinii și diversității problemelor, din cauză că elevii din clasa a IX-a, datorită nivelului înțelegerii lor, întîmpină încă unele greutăți în cuprinderea acestor probleme într-un tot, recapitularea trebuie să se desfășoare după un plan cit mai sistematic cu puțință, care să sublinieze ceea ce este mai caracteristic, mai semnificativ.

Fără îndoială că, într-o asemenea situație, temele de sinteză trebuie sprijinite pe figurile reprezentative ale literaturii, pe operele cele mai importante. Sarcina este ușurată de faptul că avem de a face cu epoci bine conturate (literatură veche religioasă, vechea istoriografie, școala ardeleană etc.), cu probleme specifice fiecărei epoci. Desigur însă că simpla trecere în revistă a materiei pe scriitori și opere, fără interpretările și sublinierile necesare, este contraindicată. Totul trebuie cuprins în esențialitatea lui, sub unghiul semnificațiilor și al valorii artistice.

Cred că ar fi bine să se înceapă cu o problemă mai largă — și anume cu problema formării limbii romine și a evoluției limbii literare pînă în pragul secolului al XIX-lea. O a doua temă peste care cred că nu se poate trece

ar fi însemnătatea literaturii vechi, cu caracteristicile ei, cu conținutul său de idei (mă refer aici la istoriografie, inclusiv Cantemir), cu problemele pe care le ridică cronicarii sub raportul orientării lor ca scriitori și cetățeni.

Școala ardeleană, moment important în dezvoltarea literaturii și culturii rominești, cu cele trei laturi esențiale ale sale — filologică, istorică și literară — va forma de asemenea tema unei ore de recapitulare. Ar fi util să se vorbească pe scurt, cu acest prilej, și despre urmările școlii ardelene, despre aberațiile latinizantilor de mai tirziu și despre reacția marilor noștri scriitori clasici.

Dincolo de școala ardeleană problema recapitulării se complică intrucîtva, ea putînd urma mai multe căi. O primă cale ar fi aceea a fragmentării pe epoci a literaturii întregului secol. Aceasta este însă un procedeu inoperant, deoarece unii scriitori, ca Alecsandri, de exemplu, au o activitate ce se întinde pe largi rîstimpuri. M-aș gîndi de aceea la o altă cale, mai organizată și, poate, mai didactică — și anume, la urmărirea dezvoltării literaturii pe sectoare literare. Procesul evolutiv ar apărea astfel mai pregnant, iar relevarea valorilor ar fi, de asemenea, mai evidentă.

Bunăoară, o lecție despre presa rominească pînă la 1860 ar ajuta mult la fixarea punctelor nodale în dezvoltarea literaturii epocii. Eliade, Asachi și Kogălniceanu ar fi văzuți astfel sub latura lor cea mai valoroasă, de îndrumători ai literaturii noastre din prima ju-

Literatură

mătate a secolului al XIX-lea. Elevii și-ar da seama că publicații cum au fost „Curierul rominesc”, „Albina rominească” și, mai cu seamă, „Dacia literară” au marcat momente importante în literatura romină, cu urmări hotărîtoare pentru destinul ei în viitor, ar înțelege rolul presei din timpul revoluției de la 1848 și de mai tirziu, în coloanele căreia s-au publicat opere de valoare.

Cum totuși nu se poate trece peste epoca lui 1848, care a lăsat urme foarte adînci în conștiința și activitatea literară a scriitorilor contemporani, cred că e neapărat necesar să se consacre o temă trăsăturilor caracteristice acestei epoci literare, subliniindu-se condițiile social-politice din timpul respectiv, întrucît ele generează conștiința scriitorilor și conținutul de idei al operelor timpului.

Ar fi posibilă apoi o recapitulare pe cele trei sectoare literare: poezie, proză, dramaturgie. Cu excepția lui Alecsandri, epoca ne oferă — sau mai bine zis, prin operele pe care le indică pentru studiu, programa prevede numai poeți, numai prozatori sau numai

dramaturgi. Dacă s-ar urmări, bunăoară, poezia, de la Văcărești pînă la Alecsandri s-ar studia: Eliade, Cîrlova, Grigore Alexandrescu, Anton Pann, Cezar Bolliac, Bolintineanu etc. Sau, dacă s-ar urmări proza, ar putea fi ușor urmăriți C. Negruzzi, Al. Odobescu (intervertesc ordinea pentru stabilirea legăturilor dintre cei doi nuvelisti), Bălcescu, Russo, I. Ghica. Dramaturgia, în afara unor începuturi timide, care constau mai mult din traduceri ale lui I. Heliade Rădulescu și Asachi, s-ar reduce la Alecsandri și Hașdeu. Recapitularea în acest mod a materiei studiate în clasa a IX-a ar ajuta, cred, elevilor să privească literatura în devenirea ei, în dezvoltarea ei, să înțeleagă că fără Alexandrescu și Alecsandri Eminescu n-ar fi atîns cîrmurile pe care le atinge, după cum, fără teatrul lui Alecsandri, Caragiale n-ar fi ajuns la crearea capodoperelor pe care le cunoaștem.

Mai mult poate decît la oricare clasă, predarea literaturii romine în clasa a IX-a reclamă o organizare minuțioasă a predării, deoarece temele, de largi proporții,

cuprind un material documentar bogat, din care esențialul trebuie ales cu multă măiestrie. Vor fi binevenite de aceea schemele alcătuite cu elevii în timpul discuțiilor, ca și recomandările în legătură cu moduli cum trebuie folosit manualul, cum trebuie revăzute numeroasele opere trecute în revistă în atît de puține ore. Socotesc totodată că se impune o lecție de concluzii asupra epocilor literare studiate. Aceasta și pentru a stabili legătura cu etapele literare următoare, ce se studiază în clasa a X-a.

La rîndul ei, recapitularea cunoștințelor de literatură romină în clasa a X-a trebuie să urmărească coordonatele majore ale dezvoltării acestei literaturi în epoca studiată — ultimele trei decenii ale secolului trecut și primele două decenii ale secolului nostru. Aceste coordonate nu se pot defini decît în perspectiva luptei dintre realism și antirealism, între scriitorii devotați intereselor poporului și aceia care încercau să abată literatura de la misiunea ei socială, de la reflecția adevărului vieții.

Numeroși profesori de științe naturale au alcătuit de pe acum tematica și planul recapitulării cunoștințelor de biologie generală, prevăzute de programa examenului de maturitate.

Iată, de pildă, ce teme și-a propus să recapituleze cu elevii ei tovarășa Aurelia Cîrjeu, profesoară la Școala medie nr. 22 din Capitală: „Situatia științelor biologice în perioada predarwinistă”; „Darwinismul, baza științifică a biologiei” și „Miciurismul, etapă superioară în biologie”.

Locul cel mai important îl ocupă în planul de recapitulare ultima problemă — „Miciurismul, etapă superioară în biologie” — deoarece tratarea ei presupune o sinteză a tuturor cunoștințelor de biologie. Ținând seama de acest fapt, profesoara a stabilit din vreme planul amănunțit al desfășurării lecției, ca și materialul didactic pe care îl va folosi în cadrul ei, ca de pildă planșe reprezentând metodele de zdruncinare a eredității, metodele de educare cu ajutorul mentorului, obținerea griului „Frumoasa Nordului” etc.

Lecția va începe cu definirea miciurismului ca teorie biologică, scoțându-se în evidență faptul că apariția miciurismului marchează o etapă nouă în științele biologice, un pas înainte în dezvoltarea acestor științe. Se va cere elevilor ca, în explicațiile ce le vor da cu privire la începuturile miciurismului, să se oprească asupra condițiilor economice și social-politice în care a apărut această teorie care, având la bază concepția filozofică marxist-leninistă, rezolvă unele probleme ce n-au putut fi rezolvate de teoria darwinistă și să o lăturească hotărâtoare concepțiilor idealiste, neștiințifice în biologie.

În mod deosebit se va stăruie, în cadrul lecției recapitulative, asupra principiilor fundamentale ale miciurismului, asupra elementelor noi cu care acesta a îmbogățit și dezvoltat în mod creator darwinismul. De exemplu, va fi scoasă în evidență concepția lui Miciurin cu privire la variabilitate și ereditate, subliniindu-se în special ce a adus ea nou prin introducerea noțiunilor de variații adecvate și adaptative în comparație cu noțiunea de variații nedefinite. La rândul lor, referirile la ereditate vor avea rolul de a sublinia caracterul contradictoriu al însușirii de ereditate a organismelor, care este conservatoare și variabilă în funcție de factorii de mediu.

Biologie

Accentuând asupra caracterului materialist al variabilității și eredității, profesoara le va cere elevilor să arate relația dintre factorii de mediu, metabolism și variabilitate și să explice procesul transmiterii caracterelor ereditare, transmitere care este o proprietate a întregii materii vii, nu numai a cromozomilor din nucleul celulelor. În acest fel ea va putea să verifice dacă elevii înțeleg concepția miciuristă asupra variabilității și eredității, asupra adaptării organismelor ca un rezultat al contradicției dintre ereditate și variabilitate, dacă sînt în stare să combată teoriile idealiste și neștiințifice, să argumenteze inconsistența lor. În același timp tov. Cîrjeu va urmări dacă elevii au înțeles unitatea dintre teoria și practica miciuristă, dacă știu cum sînt folosite mijloacele științifice ale încrucișării pentru dirijarea naturii organismelor în sensul dorit.

În continuare lecția se va opri asupra unui alt principiu fundamental al miciurismului — unitatea dintre organism și mediu — asupra metodelor de zdruncinare a eredității prin modificarea condițiilor de mediu, prin hibridare și prin educarea tinerelor organisme.

Lecția recapitulative se va încheia cu concluzii asupra miciurismului în comparație cu etapa anterioară, darwinismul, și cu o serie de exemple de aplicații practice ale miciurismului în agricultură și zootehnia din țara noastră. Aici se va rezerva un spațiu mai larg trecerii în revistă a celor mai noi realizări obținute la noi în domeniul științelor biologice, care au avut ca rezultat obținerea unor rase noi de animale cum sînt oaia merinos de Palas, porcul de carne de Rușetu, ca și o serie de specii noi de plante (griul Cenad și A 15, porumbul de Tg. Frumos și Studina etc.) care s-au dovedit a fi mai bine adaptate, mai rezistente și mai productive.

Procedînd în acest fel profesoara va căuta să asigure aprofundarea de către elevi a unui capitol important din biologie, să-i ajute în înțelegerea științifică a principalelor procese biologice.

C. DEMETRESCU

Fără îndoială că, ținînd seama de numărul de ore afectat prin programă recapitulării finale a materiei, profesorul de specialitate trebuie să distingă, din multitudinea problemelor atât de importante existente în epoca literară respectivă, pe acelea care sînt esențiale, care contribuie la conturarea unei imagini cât mai complete și mai veridice a acestei epoci. Configurația, profilul perioadei literare respective prinde contur pentru elevi dacă în mintea lor cele două aspecte ale literaturii — realistă și antirealistă — capătă un înțeles deplin.

Practic, recapitularea se poate realiza — și este bine să se realizeze — nu numai în cele câteva ore rezervate în acest scop în ultimele 10-12 zile de la sfîrșitul anului școlar, ci și pe parcurs, pe baza unor subiecte fixate din timp.

Se pot distinge, în clasa a X-a, câteva teme majore, cu caracter de sinteză, care au capacitatea de a zugrăvi sugestiv peisajul literaturii vremii. Se pot alege, de asemenea, și teme cu caracter mai limitat, cu scopul de a adînci studiul unor aspecte din activitatea vreunui scriitor.

Există clase ale căror elevi cunosc temeinic opera fiecărui scriitor în parte și au o viziune clară, reală a valorilor literare. În acest caz se poate recurge la teme de sinteză, care să lărgescă orizontul elevilor, să le dea perspectiva dezvoltării literaturii romine. Sînt însă și clase unde elevii nu au dovedit în timpul anului suficient interes pentru analiza operelor studiate și, deci, pregătirea lor este lacunară sub

acest raport. În asemenea caz este necesar să se formuleze în vederea recapitulării și subiecte cu o sferă mai restrînsă, în scopul adîncirii, relevării, sublinierii unor idei ori trăsături caracteristice activității unor scriitori.

Procedeele bucherești nu au ce căuta în procesul recapitulării materiei. Aceasta nu trebuie să ne împingă însă, desigur, spre discuții purtate la modul cel mai general, ci să ne îndrepte atenția spre ceea ce este esențial, spre desprinderea unor concluzii generale, fundamentate pe datele esențiale din activitatea scriitorilor, din conținutul operelor literare. O asemenea recapitulare va contribui la dezvoltarea gândirii elevilor, îi va deprinde să discearnă esențialul de neesențial. Și aceasta se impune cu atât mai mult cu cît manualul actual, destul de învechit, îi împinge pe elevi spre istorism literar.

Conținutul epocii literare studiate în clasa a X-a ne obligă însă să avem în vedere, în timpul recapitulării, anumite probleme esențiale indiferent de nivelul clasei. Căci sînt unele probleme fără cunoașterea temeinică a cărora nu se poate trece mai departe.

O problemă esențială, fundamentală, ce se cere temeinic clarificată în timpul orelor de recapitulare, este aceea a definirii și înțelegerii depline a realismului critic în literatura romină. Se știe că în această privință manualele au o serie de deficiențe. În manualul pentru clasa a IX-a, de exemplu, se semnalează unele elemente realist-critice în operele scriitorilor studiați, dar fără o definire prealabilă a noțiunii res-

Harta, un auxiliar prețios în recapitularea lecției de geografie

Pentru a asigura însușirea temeinică de către elevii clasei a VII-a a capitolului „Acțiunea forțelor externe asupra scoarței Pămîntului”, profesoara Aurelia Ionescu de la Școala de 8 ani nr. 29 din Capitală își pregătește din timp lecția recapitulative cu care va încheia studiul acestui capitol important.

Lecția recapitulative va avea scopul de a-i face pe elevi să-și consolideze cunoștințele referitoare la influența aerului care, datorită variațiilor de temperatură, umidității și vînturilor are asupra scoarței Pămîntului o acțiune mecanică cu rezultate ce se concretizează prin sfărîmarea rocilor, prin erodarea și transportarea materialului dislocat. Vor fi revăzute, cu acest prilej și cunoștințele despre dune, barcane și loessuri, folosindu-se planșe și scheme.

Planul întocmit de tov. Ionescu pentru repetarea capitolului „Acțiunea forțelor externe asupra scoarței Pămîntului” prevede și aprofundarea cunoștințelor privind acțiunea apei sub cele trei stări de agregare în care se găsește în natură. Vor fi recapitulate astfel cunoștințele legate de acțiunea mecanică și chimică — de erodare și dizolvare — a apei de infiltrație, de fenomene-

le geografice rezultate din această acțiune: alunecările de teren, formarea dolinelor, a podurilor naturale și a grotelor cu formațiuni lor calcaroase specifice — stalactite și stalagmite. Se va stăruie de asemenea, în legătură cu apa de la suprafață ca agent distrugător al scoarței Pămîntului, asupra acțiunii de eroziune a apelor torențiale, fluviale și maritime, ca și a ghețurilor.

Tov. Ionescu își propune să reprezinte, printr-o schemă simplă, un torent cu bazinul său de alimentație, cu canalul de scurgere și conul de depunere, pentru a da elevilor posibilitatea să adîncească noțiunea de torent și să recapituleze cunoștințele despre acțiunea torenților asupra scoarței terestre. Paralel cu acțiunea torenților va fi recapitulată și eroziunea fluvială, făcîndu-se o comparație între torent și fluviu.

În cadrul discuției despre fluviu și eroziunea scoarței determinată de acestea se va insista asupra eroziunii verticale și a celei laterale, cerîndu-li-se elevilor să se refere la baza de eroziune, la eroziunea regresivă în sensul invers cursului normal al fluviului, la formarea meandrelor, a teraselor aluvionare, a albiei majore și a albiei minore a fluviilor, ca și la lacurile de ba-

raj. Cu acest prilej profesoara va cere elevilor să exemplifice cele expuse prin referiri la barajul de pe Bistrița. Ea le va pune la dispoziție, totodată, o serie de ilustrații sugestive, cu ajutorul cărora vor putea înțelege mai bine caracteristicile lacului de baraj.

În continuare, tratîndu-se acțiunea de eroziune a apei în mîșcare, se vor face referiri la formele de relief care apar în urma acestui fenomen — repezișurile, cascadele, pragurile, caracteristicile, cheile și defileurile. Și în această parte a lecției se va folosi material ilustrativ, care va prezenta astfel de forme existente pe teritoriul patriei noastre.

Vor fi revăzute în lecție și cunoștințele referitoare la acțiunea apei în stare solidă, discutîndu-se despre eroziunea glacială, despre morene și despre acțiunea de depozitare a ghețurilor.

Lecția recapitulative despre acțiunea apei asupra scoarței Pămîntului se va încheia prin lămurirea noțiunii de abraziune specifică eroziunii marine, prin prezentarea schematică a tipurilor de tîrm, de insule și peninsule, folosîndu-se și de data aceasta o serie de planșe. Se va vorbi de asemenea și despre acțiunea apei marine de

transportare și depozitare a materialelor erodate, acțiune care se manifestă prin formarea lagunelor. Se vor trage apoi concluzii asupra

Biologie

principalelor modificări ale reliefului țării noastre sub influența agenților externi, cum sînt de pildă lacurile de baraj, defileurile și grotlele mai cunoscute elevilor.

T. CREȚU

rii promovate de curentul poporanist (și aceasta cu atât mai mult cu cît manualul nu elucidează problema). Un subiect de sinteză ce merită toată atenția în timpul recapitulării finale este și lupta antijunimistă a unor scriitori, îndeosebi a lui Gherea și a scriitorilor de la „Contemporanul”. E foarte necesar ca elevii clasei a X-a să înțeleagă temeinic acest proces al luptei dintre ideologia socialistă și cea junimistă, cu toate urmările ei viitoare, prin tendințele ce se vor manifesta pe două planuri în primele patru decenii ale secolului XX în dezvoltarea literaturii noastre literare. Trebuie bine înțelese de elevi, în toată semnificația lor ideologico-literară, unele noțiuni care circulă atât de frecvent în discuțiile din clasă, ca artă pentru artă, artă cu tendință, tezism și tendenționism în artă.

Se pot stabili, desigur, și alte câteva teme de ordin mai general, după cum este recomandabil ca, intrucît în timpul anului au fost studiați mari scriitori — Eminescu, Caragiale, Creangă, Coșbuc, Slavici etc. — să se consacre integral câteva ore pentru recapitularea acestor opere esențiale ale operelor unora dintre ei.

Se pot stabili, desigur, și alte câteva teme de ordin mai general, după cum este recomandabil ca, intrucît în timpul anului au fost studiați mari scriitori — Eminescu, Caragiale, Creangă, Coșbuc, Slavici etc. — să se consacre integral câteva ore pentru recapitularea acestor opere esențiale ale operelor unora dintre ei.

Socotesc că recapitularea trebuie să se extindă cu toată grija și asupra problemelor ce privesc măiestria artistică a scriitorilor. Și-ar găsi un loc foarte potrivit în recapitulare, de exemplu, o lecție consacrată sublinierii mijloacelor artistice folosite de Eminescu, Caragiale, Creangă. Trebuie evitată, acolo unde se manifestă, interpretarea sociologic-vulgară a conținutului operelor unor asemenea culmi ale literaturii noastre.

Perioada care urmează pînă la finele anului școlar este suficientă pentru a stabili din timp problemele pe baza cărora să se porceadă la recapitularea materiei, astfel încît să nu se recurgă la metoda comodă dar neștiințifică și nepedagogică a simplieri treceri în revistă a scriitorilor, unul după altul și a memorării unor date biografice, titluri și rezumate de opere. Vom da elevilor o pregătire solidă, temeinică, numai dacă vom viza esențialul în relevarea caracteristicilor epocii literare, în sublinierea conținutului de idei al operelor studiate, dacă-i vom ajuta să sesizeze frumusețea acestor opere, valoarea lor artistică.

Se pot stabili, desigur, și alte câteva teme de ordin mai general, după cum este recomandabil ca, intrucît în timpul anului au fost studiați mari scriitori — Eminescu, Caragiale, Creangă, Coșbuc, Slavici etc. — să se consacre integral câteva ore pentru recapitularea acestor opere esențiale ale operelor unora dintre ei.

prof. AL. BOJIN

RECAPITULAREA

Trăstăntăreii

Acum ce facem? Primăvara a venit de mult, împletind în ramuri horbota frunzelor și a florilor. Tare-i frumos primăvara! Nu mai sînt nămeți și nimeni nu mai spune „Stai în casă, c-ai să răcești!” sau „Ia-ți și fularul!” Ba și căciula, și bocancii și paltonul gros care îți leagă mișcărilor, îți fac fuga greoaie și mersul încet.

Acum e plăcut să stai afară și, dimpotrivă, ești invitat să ieși din casă, să te duci să te plimbi, să alergi, să te joci. Acum soarele te îmbie cu lumina lui caldă la fel cum te îmbie aerul plin de miremele pomilor înfloriți și cerul albastru, fără pic de nor.

Da, dar acum, cînd echipa s-a descompletat, cînd din grupul format lipsește unul singur, jocul nu mai are nici un haz. Cum să te apuci să te joci? Ce chef ai? Asta ar fi cam așa: „Stai tu acolo, închis în casă, poți să te și uiți la noi cum alergăm, cum rîdem, cum chiuim, poate să-ți pară rău, poți să mori de ciudă și să-ți vină chiar să plîngi — ce ne pasă? Dacă ai avut ghinion, acum plătește”. Nu nu. Nu poți să-ți trădezi prietenii cu atîta ușurință... Am putea să ne apucăm de joacă, dar nici nu ne gîndim.

Mingea ca mingea. Ar merge și fără ea. Parcă pînă nu-și luase el mingea nu ne jucăm? Ce s-ar mai potrivi acum un „de-a v-ați ascunselea”? Să stai la perete și, în vreme ce numeri cu voce tare, să auzi în spatele tău zdupățul grăbit al pașilor care se îndepărtează în fugă și exclamațiile șoptite, din ce în ce mai rare. Iar cînd ai terminat de numărat să te întorci și să nu-i vezi niciăieri... Dar știi că ei sînt undeva pe aici, pe aproape, și te urmăresc cu inima cit un purice. Stai și aștepti, poate vreunul se trădează. Umbli încet și păzești peretele pentru că, dacă nu ești atent, cel care s-a ascuns mai aproape a și țîșnit prin spatele tău, a și ajuns! Dar dacă stai și te gîndești bine, dacă privești cu atenție, pînă la urmă vezi îfindu-se de după un colț, dintr-un ungher, un cap ciufulit, o jumătate de nas, un genunchi julit. Te apropii binișor, cu ochii în altă parte, prefăcîndu-te că nu l-ai zărit. Și dintr-o dată, pac: „Te-am prins!”.

Da, ar fi frumos. Dar numai noi, singuri, fără el? N-ar avea nici un haz...

Ghinionul putea să fie al oricărui din noi. În fond, cine se aștepta ca șutul să fie așa de puternic și ca mingea să lovească chiar în fereastră? De acum, gata.

Părinții nu iartă prea ușor pozele copiilor. Cum ar fi putut să ierte tocmai o robohoată ca asta? Păcat! Ne jucam atît de frumos! I-a gîndiți-vă, poate că găsim o soluție. Oricum, nu are rost să stăm așa, fără să facem nimic. Uite, dacă ne-am duce tiptil, tiptil, am urca pînă la etajul opt — știm unde este apartamentul lui — ne-am strecura binișor în hol, am pune mîna pe cheie, i-am deschide și, fuit!, pe aici țî-e drumul!

Nu, nu prea merge. Asta ar însemna colac peste pupăză. După o poznă, încă una.

Altceva ne-ar trebui. Să ne ducem fiecare pe acasă și să așteptăm pînă cînd îl iartă. Da, dar acum sînt cele mai potrivite ceasuri de joacă... De ce să le pierdem așa? La urma urmei, geamul o să fie pus la loc. Ce mare lucru e un geam!

Ah! Am găsit! Asta este ideea cea mai bună: mergem cu toții și batem frumos la ușă. Am să vorbesc eu, pentru că eu sînt cel mai mare și am să le spun părinților lui așa: „Vă rugăm frumos să-l iertați. Toți sîntem vinovați că s-a spart geamul. Dar vă făgăduim că n-o să se mai întimple. Uite, pe cuvîntul nostru de onoare”.

Așa este foarte bine! Vă spun sigur. Știi ce o să facă mama lui? O să ridi și o să spună: „Ah, copii, copii! Uite, îl las, dar să știi că dacă se mai întimplă...” Apoi o să se ducă și o să-l dea drumul, ba chiar o să-i aducă și mingea!

Nu, ce ziceți? Eu cred că ar fi cea mai bună soluție. Doar și părinții sînt oameni înțelegători. Dacă le explicăm cum se cuvine și le promitem că nu se mai întimplă, o să ne ierte. Ba, s-ar putea să ne dea chiar și dulceață. N-are nici un rost să mai stăm.

Așa facem! Hai să mergem!

V. OCTAVIAN

Pe raft — cărți de toate felurile: beletristică, pedagogie, agricultură. Predomină cele de pedagogie. Pe masă — de asemenea multe cărți. Unele din ele desfăcute, cu sublinieri și notații pe margine, altele avînd cîte un semn. Pe pereți — tablouri în culori domoale (o marină, o cinegetică, o natură moartă).

La masă lucrează, adînc preocupat de studiu, un om despre care nu-i greu să ghicești, după șuvițele argintii de la tîmple, că e aproape de hotarul celor cinci decenii de viață. Privirea limpede, mișcările pline de neastîmpărul cercetării, vioiciunea cu care lucrează profesorul Emil Scurtu, directorul Școlii de 8 ani din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Burjor, sînt însă o dovadă că tinerețea nu are vîrstă cînd în inimă clocotește pasiunea muncii.

Gîndește, preocupat, la treburile școlii: „Am discutat și vom mai discuta. S-au făcut pași înainte, dar nu cît trebuie. Și cadrele tinere au nevoie de mai mult sprijin...”

Gîndurile au pornit să

pasiune, să-și aducă contribuția.

Statisticile, se spune, sînt reci. Cifre și iar cifre. Trece, însă, dincolo de înfățișarea lor aridă — și lumaa țî se descoperă, prin ele, în semnificații adînci, revelatoare.

Opt sute cincizeci. Cifra, luată ca atare, nu spune nimic. Aducă-i însă cîteva cuvinte — 850 de analfabeți într-o singură comună, reprezentînd o treime din totalul locuitorilor ei — și vei avea în față imaginea zguduitoare a situației care a determinat neștiința de carte.

Mobilizați de partid, învățătorii comunei, în frunte cu comunistul Emil Scurtu, au dat piept cu această hidă urmă a trecutului și au reușit curînd să-i steargă pînă și amintirea.

Nu de mult, la biblioteca comună, răsfoind fișele de cititori, am dat de un nume și o vîrstă: Cojocaru Ion — 50 de ani.

— A știut înainte carte?

— N-a știut

N-a știut carte colectivista Cojocaru Ion. Dar acum știe. Și nu numai că

cativ pentru timpul nostru. O bună parte din învățătorii și profesorii școlii — 12 din ei — s-au născut chiar aici, în comună, sînt foști elevi ai lui Emil Scurtu. Gheorghe Nica, Maria Ilie, Ion Sirbu, Elena Mitrofan și alte cadre tinere sînt astăzi, pentru el, și altceva decît sentimentul de respect al fostului elev față de fostul profesor. Ei sînt alături umărul mai încercat al profesorului cu experiență, care îi ajută să pășească tot mai ferm pe drumul măiestriei pedagogice.

Și pe bună dreptate se poate mîndri tovarășul Scurtu și cu ceilalți oameni pe care i-a crescut, i-a educat, și care acum muncesc cu pricepere în alte colțuri de țară: Ioana Budăi, medic de circumscricție sătească, Manole Comănici, inginer la o gospodărie agricolă de stat, Dumitru Nica, inginer constructor în București, Niculina Samoilă, profesora la Ploiești și nenumărații alții.

La sfatul popular, cineva întreabă de directorul școlii.

Pasiunea muncii

prindă contur în cîteva propoziții lapidare, înscrise în carnetul personal. Așa s-a obișnuit de mulți, de foarte mulți ani — să-și noteze gîndurile, impresiile, problemele care-l preocupă. Și alături să aștearnă însemnări privind modul de a le rezolva.

„Era prin 1944 cînd l-au purtat pașii în comuna aceasta pitită printre dealuri.

A consemnat în acele vremuri, în carnetul lui: „Comună mare, frumoasă. Oamenii par buni și vrednici, dar sărăcia nu le-a părăsit încă ogrăzile. Școala-i aparent trainică, dar ca bradul lovit: roasă, veștejită, cu obrajii pătați. 240 de copii sînt înscrși în scripte. La școală vin numai vreo 160. Mulți, tare mulți repetenți. Cadrele-s doar șapte...”

În viața lui Emil Scurtu se deschidea, în acele luni, un nou capitol. Capitolul ce începea în viața generației de trudituri a anului 1944.

Pe atunci, în fața țării stăteau multe și grele sarcini. La înfăptuirea lor partidul a chemat întregul popor muncitor. Au răs-puns cu însuflețire, la chemarea lui, brațele zăravene care știau ce-i munca, sufletele cinstite și mințile dornice de lumină. Emil Scurtu s-a încadrat fără preget acestui efort colectiv. Dorea să pună și el umărul la zămislirea vieții noi, la înlăturarea urmelor negre ale trecutului.

Ținea bine minte: cînd a terminat școala normală, prin '34, niște domni cu filindru, monoclu și lanț de aur pe pîntecul arătos, au rostii cuvinte răsunătoare despre „renașterea învățămîntului” și „sfînta misiune a apostolilor trimiși la sate”. În zece ani de umblet prin școlile satelor, Emil Scurtu a avut nenumărate prilejuri să vadă cîte parale au făcut aceste vorbe. Acum, însă, chemarea partidului era însoțită de măsuri, de acțiuni concrete, de înfăptuirii. Și la aceste acțiuni și înfăptuirii dorea și el, cu

știe, dar a și îndrăgît-o. Sadoveanu și Șolohov. Marin Preda și Mark Twain. Fiecare carte nou citită este o fereastră deschisă spre lumină — spunea un mare scriitor. Dar pînă a citi o carte trebuie să știi a descifra înțelesul fiecărui semn din care e zămislită. Semnele acestea le-a deslușit Cojocaru Ion — asemeni multor alți foști neștiutori de carte din comună — simțînd mereu alături sfatul și îndemnul lui Emil Scurtu, al acestui om dăruit pasiunii de a răspîndi lumina culturii, de a educa.

— Bună ziua, tovarășe director!

— Bună ziua, tovarășe profesor!

Binețe date din inimă, cu prețuire și respect. Învățătorii și profesorii mai în vîrstă, dintre care unii îi sînt prieteni și tovarășii de muncă de 20 de ani, află în Emil Scurtu același om atent la nevoile școlii și la preocupările fiecărui. Cele tinere au în el exemplul pedagogului devotat misiunii lui, neobosit în a căuta noul, în a învăța. (Dovadă că, la o vîrstă cînd alții se resemnează cu anii, învățătorul Emil Scurtu și-a obținut calificarea de profesor de limba romînă).

Școala, care nu peste mult timp va împlini 100 de ani de existență, n-a avut niciodată atîția elevi și atîtea cadre didactice ca acum. Aproape 500 de copii învață aici să fie oameni de nădejde, să-și aplice în viață cunoștințele, să pășească de pe acum pe un drum sănătos. Ei sînt instruiți de 21 de profesori și învățători. În anul trecut, numeroși absolvenți ai școlii au reușit cu succes la concursurile de admitere în școli medii și profesionale, adăugîndu-se celor 220 de feciori de colectivități care au intrat, în ultimii ani, în învățămîntul mediu și superior.

Această scurtă istorie contemporană a școlii din comuna Tudor Vladimirescu n-ar fi completă dacă n-am aminti de un fapt deosebit de semnifi-

— A fost aici pînă mai adineauri. Chiar acum a plecat, s-a îndreptat spre cîmin.

La școală, la sfat, la colectivă, la cîmin... Atea sînt drumurile lui Emil Scurtu, veșnic prezent în viața comunei. La sfatul popular discută cu deputații problemele școlii; la colectivă, stabilește împreună cu consiliul de conducere cum să se desfășoare munca practică pe ogoare a elevilor; la cîminul cultural își indeplinește sarcinile de instructor al brigăzii artistice de agitație. Nimic nu-l lasă indiferent și toate îl preocupă în egală măsură. Constituirea gospodăriei colective și mai apoi înlocuirea ei, noile amenajări de la școală (sălile de laborator, biblioteca etc.), ridicarea dispensarului și a magazinelui universal, electrificarea comunei sînt înfăptuirii la realizarea cărora comunistul și pedagogul Emil Scurtu a adus o contribuție însemnată.

Intr-un anume loc al bibliotecii personale a tovarășului Scurtu se află o mică casetă. În ea, pe catifeaua ca purpura, strălucete o decorație — „Ordinul Muncii”, clasa a III-a — înaltă prețuire a unei munci neobosite. Ei i se adaugă și medalia „Încheierea colectivității agriculturii”.

Cînd, apropiindu-se de raft ca să scoată cîte o carte, zărește caseta, tovarășul Scurtu rămîne o clipă pe gînduri. Își amintește cum, cu mulți ani în urmă, venise la București împreună cu alte sute de învățători, pentru a-și cere drepturile. Au fost alungați atunci de la minister cu apă rece din tulumbele pompierilor...

Lucrurile acestea le spune adesea copiilor „săt”, copiilor din școala pe care o conduce. Ca să știe, ca să învețe să prețuiască frumusețea vieții noastre socialiste. S-o prețuiască și să muncească cu rîvnă pentru a o face tot mai frumoasă, tot mai bogată în roade.

VAL. STOIU
Galați

CĂRȚI / CĂRȚI

○ carte mereu tînără*)

În cuvîntul introductiv la lucrarea sa biografică „Viața lui Eminescu”, apărută în 1914, Gala Galaction spunea că opera mare și definitivă, care să-l înfățișeze pe Eminescu în atitudinea splendidă, revelatorie, a unei statui de Rodin, încă nu apăruse. El aștepta pe „artistul biograf” care va reuși cîndva să redea pe Eminescu în toată scîlpirea personalității lui.

Artistul acela învăța pe atunci, strălucind ca elev la un liceu din București. Mai tîrziu avea să fie cunoscut sub numele de G. Călinescu. An după an, el a cules tot ce documentele eminesciene îi ofereau mai esențial, parcurgîndu-le pe toate cu minuțiozitate pe care și-o formase ca cercetător arhivist în timpul anilor de specializare petrecuți la Roma. În 1932 apărea *Viața lui Mihai Eminescu*, ajunsă în 1938, după șase ani de la apariție la ediția a III-a.

Intervalul de timp care desparte data apariției ediției a III-a de actuala ediție a necesitat unele revizuirii și retușări. Ele însă nu au modificat viziunea justă și originală în care, cu mai bine de trei decenii în urmă, a fost concepută și scrisă cartea, ci țin de domeniul documentației biografice și literare. Dintre acestea menționăm corectarea datei morții Ralucăi Eminovici: 13 august 1876, în loc de 15 august 1876. Corectarea este făcută după Augustin Z. N. Pop („Contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu”, p. 93), pe care G. Călinescu nu-l citează la locul respectiv, dar despre care, în capi-

* G. Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*, București, 1964, ed. IV revizuită.

tolul „Bibliografie eminesciană: „Viața” (p. 367), spune: „necitat de noi, dar folosit în unele detalii”.

Justețea punctului de vedere din care G. Călinescu a conceput încă din 1932 „Viața lui Mihai Eminescu” se confirmă, între altele, prin capitoul „Eminescu și Junimea”, problemă atît de controversată, care a fost rediscuțată și în cursul anului 1963, printr-o serie de articole și studii publicate în „Viața românească” și în alte reviste literare. N-a lipsit, firește, nici intervenția lui G. Călinescu. Că biograful a redat într-un spirit de incontestabilă justețe raporturile dintre Eminescu și „Junimea”, precum și pe cele dintre Eminescu și Maiorescu, ne-o confirmă următorul pasaj, scris în 1932 și nesupus nici unui fel de revizuire: „Este prin urmare principal absurd să ne închipuim că Eminescu a putut să privească cu antipatie și silă pe singurul om care l-a înțeles cit putea să-l înțeleagă de la început, pe unul din puținii oameni cu care putea avea un dialog pe toată întinderea vieții sale spirituale și de aceea credem că Eminescu, om cu deosebite superior, va fi fost în stare de porniri de iritație și ură împotriva criticului său, de dispreț însă niciodată”. „Oricît de obtuză i se va fi părut lui Eminescu atmosfera de la Junimea — spune într-un alt loc Călinescu — oricîte nemulțumiri și amărăciuni răsufliă din hîrțile sale, seara de simbătă a societății îl atrăgea către ea ca un loc de relativă potolire a zbuciumelor vieții și de năzuinți contemplative”.

G. Călinescu este singurul dintre biografii poetului care a acordat atenția cuvenită activității lui de profesor, sesizînd principiile pedagogice înaintate folosite de Eminescu atît în pregătirea, cit și în predarea lecțiilor, faptul că el dădea elevilor teme diferențiate, după aptitudini („Viața lui Mihai Eminescu”, p. 203).

Referitor la activitatea de profesor a lui Eminescu la Institutul academic din Iași ne îngăduim să aducem următoarea completare, bazată pe date neobservate de nici unul din biografii poetului: autorul poeziei *Împărat și proletar* n-a suplinat numai ore de logică (în noiembrie 1874) sau de germană (în semestrul al doilea al anului școlar 1874-1875), ci și ore de istorie și limba romînă, fapt atestat prin însemnarea făcută de mîna lui pe fila 71 a manuscrisului 2269, unde și-a notat programul orelor de istorie și limba romînă pentru clasa a treia inferioară: „marți 3—4 limba romînă, 4—5 istoria, vineri 4—5 istoria”, precum și prin unele notițe (filele 17, 62, 70), făcute în vederea predării lecțiilor de istorie și limba romînă.

Lucrarea lui G. Călinescu, „biograful artist” al lui M. Eminescu, îl prezintă pe poet luminos și măreț, așa cum a fost. Punînd la îndemîna cititorului o largă și interesantă informare asupra vieții și personalității geniului poeziei romînești, ea este o carte mereu tînără, care nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui învățător sau profesor.

Prof. VLADIMIR DOGARU

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În legătură cu încheierea cursurilor în acest an școlar la școlile de cultură generală, pedagogice și de artă se fac următoarele precizări:

În general, se respectă datele stabilite cu privire la structura învățămîntului școlar 1963-1964, aprobată prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 768/1963. Datorită faptului că s-a renunțat la efectuarea practicii continue în producție de două săptămîni, iar școlile din mediul urban au efectuat în cursul trimestrului I această practică timp de numai o săptămîină sau nu au efectuat-o de loc, cursurile claselor V—X ale școlilor de cultură generală (clasele V—XI ale școlilor de artă) din mediul urban se vor încheia la data de 13 iunie, după ultima oră de curs (în loc de 24 iunie). Serbarea de sfîrșit de an

pentru aceste clase va avea loc în după amiaza zilei de 18 iunie.

La școlile pedagogice de învățători, de educatoare și la institutelor pedagogice de învățători se respectă datele stabilite și comunicate anterior.

Se menționează în același timp că la școlile pedagogice de învățători și educatoare, concursul de admitere în anul I se va ține într-o singură sesiune: 15—25 iunie 1964.

La școlile de artă, examenele de sfîrșit de an la obiectele de specialitate prevăzute în planurile de învățămînt se vor ține astfel:

— cl. I—IV, de la 1 la 5 iunie;

— cl. V—XI, de la 14 la 16 iunie.

La școlile medii de arte plastice, practica de specialitate se va desfășura între 14—27 iunie 1964.

CORESPONDENȚA

VĂLENI DE MUNTE

Referindu-se la mai multe întîlniri care au dat în ultimul timp elevilor din Vălenii de Munte prilejul să cunoască o serie de scriitori și artiști, profesoara **Viorica Zosin-Palade**, de la Școala medie din localitate, subliniază, într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o recent, rolul pe care l-au jucat aceste întîlniri în cultivarea interesului pentru literatură și artă al elevilor, ca și în îmbogățirea cunoștințelor lor literare și artistice. Cunoștințele pe care le-au dobîndit elevii cu prilejul întîlnirilor cu scriitori și oameni de artă au fost folosite larg de profesori în timpul lecțiilor ținute în clasă, ceea ce a dat acestor lecții un caracter deosebit de atractiv și de interesant.

REȘIȚA

Nu de mult, profesorii de la școlile din orașul Reșița și din localitățile învecinate au inițiat o acțiune comună, menită să contribuie la cultivarea exprimării corecte a elevilor. După cum ne scrie corespondentul nostru **Ioan Bettish**, inspector la secția de învățămînt a orașului Reșița, pe baza unui plan de măsuri alcătuit cu minuțiozitate profesorii de la Școala medie nr. 2 din Reșița, de la Școala medie din Bocșa, de la Școala medie din Anina și de la alte școli aplică un sistem de măsuri menit să înlăture greșelile din exprimarea orală și scrisă a elevilor, să-i deprîndă cu folosirea unui limbaj îngrijit. Astfel, ei explică cuvintele noi, necunoscute elevilor, corectează cu grijă iucrările scrise ale acestora, nu numai din punctul de vedere al conținutului științific, ci și al formei lor de exprimare etc.

BOTOȘANI

Vorbînd în scrisoarea pe care ne-a trimis-o de curînd despre necesitatea hărților istorice, profesorul de istorie **Aurel Doreu**, de la Școala medie „A. T. Laurian” din Botoșani, ne face cunoscut faptul că profesorii acestei școli au lucrat, cu ajutorul elevilor, numeroase hărți științifice, care sînt utilizate cu succes în predarea lecțiilor. Alcătuirea și folosirea hărților îi ajută pe elevi să-și reprezinte mai concret unele cunoștințe de istorie, să le asimileze mai lesne și să le păstreze mai mult timp în memorie.

TÎRGU JIU

După cum ne comunică profesorul **Gheorghe Fometescu**, în orașul Tg. Jiu a avut loc un interesant schimb de experiență organizat de subfiliala Societății istorice și filologice din localitate, în colaborare cu filialele din București și Craiova și cu subfiliala Caracal. Cu acest prilej au fost prezentate cîteva comunicări valoroase, dintre care corespondentul nostru citează „Lupta țărănilor din Baia de Fier împotriva exploatarei feudale în secolele XVI—XIX”, „Despre valorificarea la lecții a cercetărilor de istorie locală” și altele.

REMETEA

Profesorul **Ioan Popa**, tînăr absolvent al Institutului pedagogic, ne scrie despre sprijinul pe care l-a primit de la colegii săi mai vîrstnici de la Școala de 8 ani din comuna Remetea, raionul Turda, pentru a se familiariza cu problemele muncii la catedră. „Sfaturile celor mai vîrstnici — afirmă profesorul Popa — m-au ajutat să obțin în predarea limbii și literaturii romîne rezultate care devin, de la o zi la alta, tot mai bune.

PANCIU

Secția de învățămînt a raionului Panciu — ne scrie tov. **T. Preotesei** — caută să dea îndrumări cit mai concrete directorilor de școală în vederea îmbunătățirii activității lor. Nu de mult, de exemplu, ei au fost invitați să asiste la o lecție de matematică ținută la Școala generală de 8 ani din comuna Străvane, după care au avut posibilitatea să asculte analiza acesteia, făcută de directorul școlii respective. Din asemenea acțiuni participante — directori tineri și mai vîrstnici — au mult de cîștigat, puțînd să-și împărtășească reciproc experiența, să cunoască metodele bune de îndrumare a procesului instructiv-educativ.

TÎRGU MUREȘ

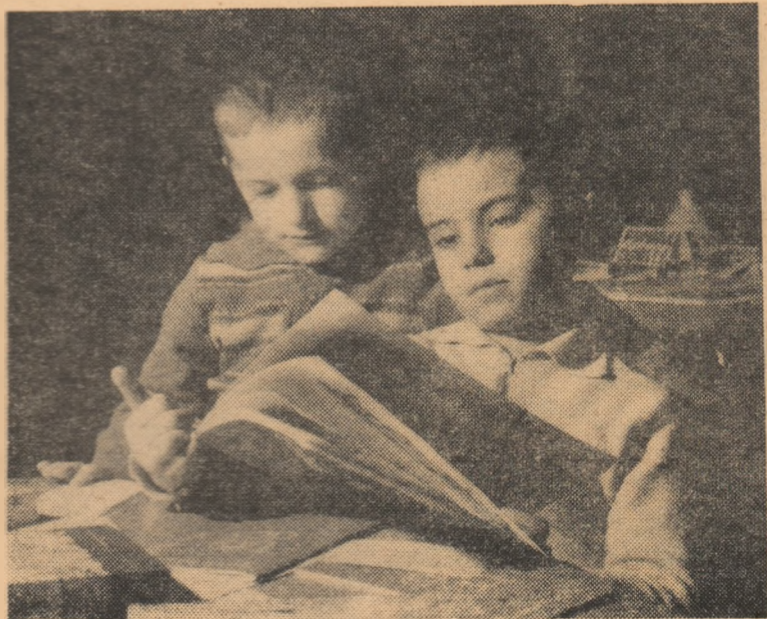
Prof. **Alexandru Munteanu**, de la Școala medie nr. 4 din Tg. Mureș, ne scrie despre modul cum valorifică resursele educative pe care le oferă disciplina ce o predă — limba latină. Referindu-se la diferite lecții predate în clasa a XI-a, tov. Munteanu arată că lecții cum ar fi acelea privind opera lui Lucretius, privind Eneida, Bucolicele și Georgicele au constituit pentru el un prilej de a dezvolta dragostea elevilor față de natură, ura față de războaie, respectul față de muncă și disprețul față de lene, față de minciună și ipocrizie. Aceleași lecții — subliniază corespondentul nostru — au contribuit și la dezvoltarea educației estetice a elevilor.

CONSTANȚA

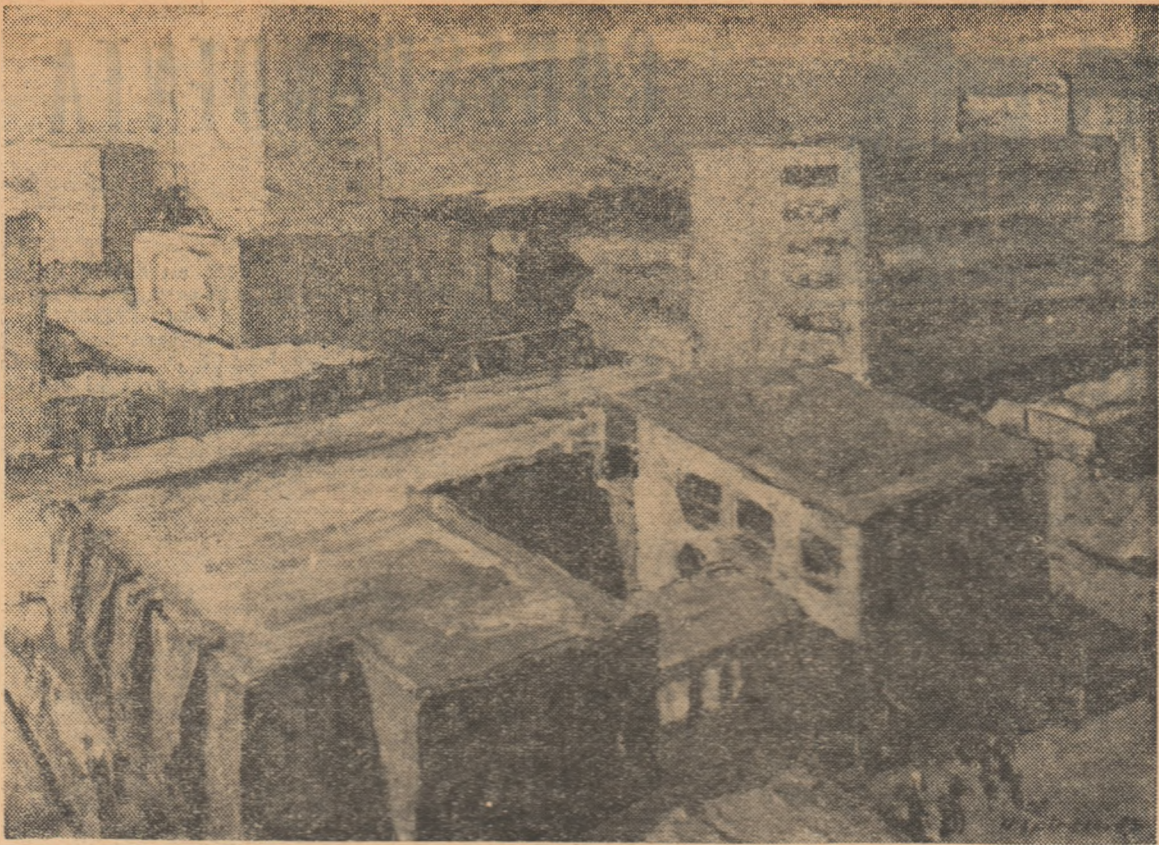
Corespondentul nostru **Eugen Marinescu** din Constanța ne scrie că pentru a se crea condiții mai favorabile instruirii și educării copiilor țărănilor colectivști, pentru a se asigura desfășurarea normală a procesului de creștere și dezvoltare a acestora, secția de învățămînt, în colaborare cu secția sănătate a Sfatului popular Constanța se preocupă de buna amenajare a tuturor localităților destinate grădinițelor satești.

De curînd, o brigadă formată din inspectori ai celor două secții, din reprezentanți ai sfaturilor populare comunale și ai conducătorilor G.A.C. au stabilit măsuri concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de funcționare la fiecare grădiniță în parte. Astfel, la grădinița din comuna Ovidiu s-a hotărît reamenajarea cantinei, înzestrarea dormitoarelor cu lenjerie nouă etc.

În același timp, pentru îmbunătățirea muncii instructiv-educative în grădinițele de la sate secția de învățămînt a organizat un schimb de experiență între educatoarele care lucrează în aceste grădinițe. Schimbul de experiență, care a avut ca obiectiv discutarea modului cum se aplică programa activității din instituțiile preșcolare, a constituit un sprijin serios în munca educatoarelor.

În lumca cărților

Prof. Nicolae Spirescu

Cartierul Țiglina din Galați

ÎNȚII MAI

Înții Mai, zi ca o stea,
Scrisă ești în inima mea,
Scrisă ești, cu singe și soare,
În inima lumii, din zare în zare.

Înții Mai! Zi luminoasă!
Cînd cei ce muncesc în întreaga lume
își șterg mîinile lor mari și bune
De var, de pămînt, de cărbune,
Și pornesc cu zimbete mii
Și cu flori
Să te-ntimpine-n zori...

TEODORA STĂNESCU

Chemarea unui cîntec

În stratul cîntecului
Sădesc cea mai frumoasă floare.
Un pas spre țel,
Un vis,
O răsufare.

Și ca niște petale
Ieșite din aceeași tulpină,
În zare, coloane
Îrump în lumină.

Și strunele firelor de soare
Zbucnesc cu scipiri
De cîntec,
În sărbătoare

Avem un singur țel.
O răsufare,
Și toți
Răspundem la aceeași chemare.

prof. MARIA BOCA

CONSTRUCTOR

Constructor sînt I Dar ce construiesc oare?
Pe schele nu mă urc ca să zidesc
Și nici tractor nu minui pe ogoare,
Mașini în fabrici eu nu minuiesc.

Nu sînt poet să zămîslesc din liră
Nici tambli suitori și nici trohei,
Aflăea cite-n față mi se-nșiră
Nu le pot spune pe-al viorii stei.

Cărbuni n-am smuls peretelui din mină
Pe Bistrița cu pluta n-am umbiat,
Ca apelor să le impun lumină
Eu zid hidrocentralei n-am durat.

Alta am făcut — sădii o floare
Să crească vie-n inimi de copii
Și ca Icar aripi le dau să zboare
Spre culmile științei aurii.

prof. PETRU D. POPESCU

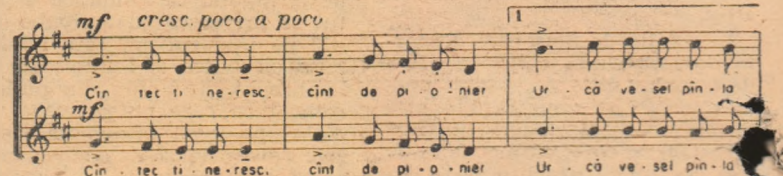
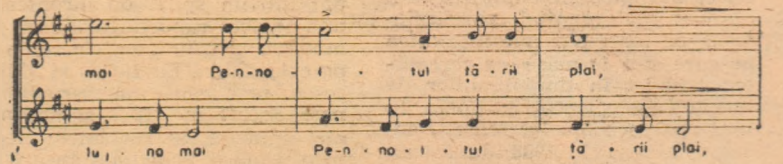
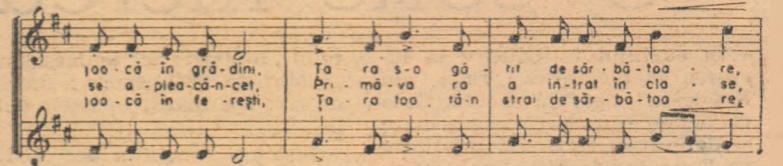
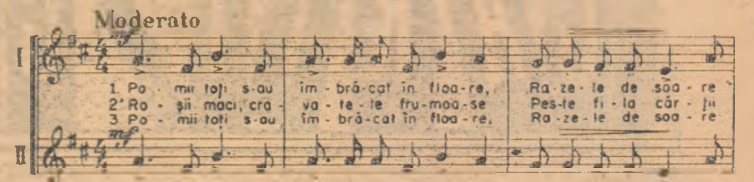
Prof. Ana Frinculescu

Portul Tomis

RIDE LUNA MAI

Versurile : Stelian Filip

Muzica : Gheorghe Carp

Pomii toți s-au îmbrăcat în floare.
Razele de soare joacă în grădini.
Țara s-a gătit de sărbătoare,
Cresc pe-a zării geană zorii mai senini.

Ride, ride luna mai
Pe-nnoitul țării plai,
Cîntec tineresc, cînt de pionier
Urcă vesel pîn-la cer.

Roșii maci, cravatele frumoase
Peste fila cărții se apleacă-ncet.
Primăvara a intrat în clase,
Flori de note bune stringem în buchet.

Pomii toți s-au îmbrăcat în floare,
Razele de soare joacă în ferestre,
Țara toată-n strai de sărbătoare
Zilnic o îmbracă mîini muncitorești